

เอกสารผลงาน

เรื่อง

การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการค้ากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด

โดย

นางสาววีรจิตต์ สุวรรณบุญย์
ตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 7 ว

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการแรงงาน 8ว

กลุ่มงานวิจัย

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

ว 12.05.6

12734

2830๒

เอกสารผลงาน เรื่อง การ

2547

คำนำ

ในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน พบว่า อนุกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงาน และหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล จากปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการค่าจ้างได้จัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ให้แก่คณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดขึ้น โดยการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กรอบแนวทางการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เพื่อให้รับทราบแนวทางการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด และการเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด โดยผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการศึกษาไปปรับปรุงส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วีรจิตต์ สุวรรณบุญย์

สิงหาคม 2547

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้แทนคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กรอบแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดในการพิจารณา กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รวมทั้งสิ้น 342 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา พบว่าอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นอนุกรรมการฝ่ายลูกจ้าง ดำรงตำแหน่งเป็นอนุกรรมการครั้งแรก และเคยผ่านการอบรมสัมมนาในฐานะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ พบว่าในภาพรวม อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดมีความรู้ ความเข้าใจในระดับค่อนข้างมาก และมีความเห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำได้มาก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่คณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยควรจัดแบ่งการอบรมเป็นรายภาค หรือกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกัน หรือเป็นกลุ่มย่อย และอบรมเฉพาะเรื่อง หัวข้อการอบรมควรเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 วิเคราะห์ข้อมูล และการแปรผลข้อมูล ในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของแรงงานไร้ฝีมือ รวมทั้งควรจัดทำเอกสารหรือคู่มือ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานหลักเกณฑ์ตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแก่อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด ด้วยภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ เพื่อให้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทคัดย่อ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
	ขอบเขตการศึกษา	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	7
บทที่ 2	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
	แนวคิดเกี่ยวกับค่าจ้าง	8
	แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	14
	คณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	20
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการศึกษา	29
	วิธีการศึกษา	29
	ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	29
	หน่วยในการวิเคราะห์	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	30
	วิธีการประเมินผล	31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4	ผลการศึกษา	34
	ข้อมูลทั่วไป	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	38
	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอนุกรรมการอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำจังหวัด	47
บทที่ 5	สรุปผลการศึกษาและข้อวิจารณ์ผล	57
	สรุปผลการศึกษา	57
	ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	60
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก	ก. แบบสอบถาม	
	ข. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กรอบแนวทางการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จังหวัดในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	
	ค. สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ	
	ง. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 หมวด 6 คณะกรรมการค่าจ้าง	
	จ. ระเบียบคณะกรรมการค่าจ้างกลางว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทน ฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จังหวัด พ.ศ. 2541	
	ฉ. ระเบียบคณะกรรมการค่าจ้างกลางว่าด้วยองค์ประชุม และวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำจังหวัด พ.ศ. 2542	
	ช. กรอบแนวทางการเสนอแนะและการปฏิบัติงานของ คณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถาม จำแนกตามรายภาค	34
2	จำนวนและร้อยละของอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จังหวัด จำแนกตามเพศ ระดับอายุ และระดับการศึกษา	35
3	จำนวนและร้อยละของอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จังหวัด จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การเป็น อนุกรรมการ	36
4	จำนวนและร้อยละของอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จังหวัด จำแนกตามการเข้าอบรม / สัมมนา และจำนวน ครั้งของการผ่านการอบรม	37
5	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจเรื่องการ พิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	38
6	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตามเพศ	39
7	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตามระดับ อายุ	40
8	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตามระดับ การศึกษา	41
9	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตาม สถานภาพการเป็นอนุกรรมการ	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตาม ประเภทการเป็นอนุกรรมการ	43
11	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตามการ เข้าอบรมสัมมนาในฐานะอนุกรรมการ	44
12	จำนวนและร้อยละของความรู้ ความเข้าใจของ อนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด จำแนกตาม รายชื่อคำถาม	45
13	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	47
14	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามเพศ	48
15	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามระดับอายุ	49
16	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามระดับ การศึกษา	50
17	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามสถานภาพ การเป็นอนุกรรมการ	51
18	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามประเภทการ การเป็นอนุกรรมการ	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนและร้อยละของการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ	53
20	จำนวนและร้อยละของความต้องการในการอบรมสัมมนาของอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	54
21	จำนวนและร้อยละของหัวข้อวิชาที่ต้องการอบรมสัมมนา	55
22	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะของอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	56

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ดัชนีชี้วัดที่สะท้อนการเป็นตัวแทนของปัจจัยที่ผู้แทน ฝ่ายต่าง ๆ ใช้ในการพิจารณา	25
2	การประสานผลประโยชน์ของฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง	26
3	กระบวนการในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด	27